

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
для гуртків дитячих закладів оздоровлення та відпочинку
«Валяння вовни»

*Корнієнко Анна Володимирівна,
старший науковий співробітник
лабораторії діяльності позашкільних закладів
Інституту проблем виховання НАПН України*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Декоративно-ужиткове мистецтво, з-поміж інших видів народного мистецтва, є унікальним у вирішенні завдань як художнього так і особистісного розвитку, громадянського і духовного становлення учнів. Це зумовлено не тільки природою сприймання декоративно-ужиткового мистецтва, а й тим, що вже в ранньому віці ця діяльність становить одну з найдоступніших і емоційно-захоплюючих форм творчості.

На сьогодні деякі з видів декоративно-ужиткового мистецтва забуті, наприклад такий вид мистецтва як валяння (фелтінг). Валяння - процес отримання з непрядених вовняних волокон войлочної маси (фетру) шляхом сплутування між собою волокон вовни.

Навчальна програма призначена для гуртків дитячих оздоровчих таборів та орієнтована на дітей підліткового віку.

Мета програми: розвиток індивідуальних творчих здібностей дітей, пізнання ними свого коріння через такий вид декоративно-ужиткового мистецтва як валяння з вовни (фелтінг).

Завдання програми:

- залучення вихованців до надбань скарбниці народного мистецтва;
- здобуття учнями знань, вмінь та навичок з валяння вовни;
- ознайомлення вихованців з різноманітними видами вовни, специфіки застосування їх у декоративно-ужитковому мистецтві;
- навчання плануванню та організації трудового процесу, самостійному пошуку шляхів вирішення творчих завдань.

На опрацювання навчального матеріалу відводиться 16 годин: 2 заняття в тиждень по 2 години.

Форми і методи навчання: навчання проводиться за фронтально-індивідуальною формою; використовуються такі методи: бесіда, індивідуальні та колективні вправи, екскурсії в природу, на виставки, зустрічі з народними майстрами тощо.

Методи контролю за отриманими результатами: наприкінці кожного заняття проводиться коротке опитування, демонстрація виконаних робіт, їх аналіз.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичні заняття	Практичні заняття	Усього
1.	Вступ	1	-	1
2.	Техніка сухого валяння	1	2	3
3.	Техніка багат шарового накладання вовни під скло	1	2	3
4.	Техніка мокрого валяння	1	1	2
5.	Валяння по шаблону	-	2	2
6.	З'єднання вовни з іншими матеріалами (нуно-фелтінг)	-	2	2
7.	Картини в техніці мокрого валяння	-	2	2
8.	Підсумок	-	1	1
	Разом	4	12	16

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (1 год.)

Мета та зміст роботи гуртка. Види декоративно-ужиткового мистецтва. Ознайомлення з валянням вовни як одним з видів декоративно-ужиткового мистецтва. Матеріали для виготовлення виробів технікою сухого та мокрого валяння.

2. Техніка сухого валяння (3 год.)

Теоретична частина. Техніка безпеки з колючими та ріжучими предметами. Надання першої медичної допомоги у випадку травмування. Ознайомлення з принципом роботи виконання виробів технікою сухого валяння

(правила вколювання голки, формування виробу, накладання вовни; прийоми фіксування потрібної форми деталей, приєднання дрібних деталей до основної деталі виробу).

Практична частина. Виготовлення іграшок «Сонечко», «Равлик».

3. Техніка багат шарового накладання вовни під скло (3 год.)

Теоретичне заняття. Ознайомлення з поняттям перспективи (зміна розмірів предметів в залежності від дальності їх розташування).

Практична частина. Виготовлення картин. Пейзаж, натюрморт.

4. Техніка мокрого валяння (2 год.)

Теоретична частина. Правила розрахунку розмірів викрійки, відповідно ущільнення виробу.

Практична частина. Валянці для ляльки.

5. Валяння по шаблону (2 год.)

Чохол для мобільного телефону.

6. З'єднання вовни з іншими матеріалами (2 год.)

Серветка в техніці «нуно-фелтінг».

7. Картини в техніці мокрого валяння (2 год.)

Виготовлення картини. Пейзаж.

8. Підсумкове заняття (1 год.)

Оформлення та підготовка робіт до виставки.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- історію виникнення валяння вовни як виду декоративно-ужиткового мистецтва;
- види вовни та правила їх застосування;
- принципи роботи виконання виробів технікою сухого валяння (правила вколювання голки, формування виробу, накладання вовни; прийоми фіксування потрібної форми деталей, приєднання дрібних деталей до основної деталі виробу);
- принципи роботи виконання виробів технікою мокрого валяння.

Вихованці мають вміти:

- виготовляти вироби методом мокрого і сухого валяння;
- поєднувати у виробках вовну з іншими матеріалами;
- робити викрійки для виробів, з урахування ущільнення вовни.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ГУРТКА З ВАЛЯННЯ ВОВНИ

Основне обладнання	Кількість
<i>Матеріали</i>	
Вовна (слівер)	1,500 кг
Напівтонка різнокольорова вовна	3,000 кг
Прості олівці	15 шт.
Відріз шовкової тканини 200×200	15 шт.
Плівка з пухирцями	15 наб.
Папір для малювання	15 наб.
<i>Інструменти та приладдя</i>	
Ножиці побутові	15 шт.
Поролон 100×50×30	15 шт.
Лінійка	15 шт.
Голки для валяння (№36-38)	15 наб.
Посуд для води (миска 1,5 л)	15 шт.
Серветки бавовняні 500×300	15 шт.
Рідке мило	5 шт.
Сітка капронова 500×300	15 шт.
Картон	15 наб.
Поліетилен 500×300	15 шт.
<i>Обладнання</i>	
Рамки для картин під скло (200×300)	30 шт.
Рамки для картин під скло (100×150)	15 шт.
Столи учнівські	15 к-тів
<i>Таблиці і плакати</i>	
Техніка безпеки	1 к-т
Алгоритми виконання виробів	1 к-т

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ГУРТКА З ВАЛЯННЯ ВОВНИ

Устаткування та інвентар	Кількість
Для теоретичних занять: столи стілці книжкові полиці дошка	8 шт. 16 шт. по вибору 1 шт.
Для практичних занять: папір для анкет ручки кулькові папір для ескізів лінійка; трикутник олівці (прості) олівці (кольорові) ножиці картон (щільний для паспарту) скріпки (великі) шпильки, голки наждачний папір пензлики (художні) пензлики (для клею) стиплер (з дужками) секатор плоскогубці кусачки дріт (декоративна) дріт (м'яка, тонка) дротяні стрижні квіткові шпильки шило клейовий пістолет клейові палички флористичний клей «Оазис» або клей «Титан», клей «Момент» шпалерний клей скотч (двосторонній) скотч (кольоровий)	30 шт. 15 шт. 15 шт. 5 шт. 15 шт. 4 пачки 15 шт. 5 пачок 1 пачка 2 пачки 15 шт. 15 шт. 15 шт. 2 шт. 5 шт. 5 шт. 5 шт. 2 катушки 2 катушки 1 коробка 1 коробка 5 шт. 2 шт. 30 шт. 1 шт. 1 шт. 1 шт. 1 шт. 1 шт.

скотч (прозорий, вузький) стакани для води (пласт.) гуаш (12 кольорів) акварель фарба-аерозоль (різнокольорова) аксесуари (стрічки поліпропіленові, атласні, джут, рафія, сітка-оазис, позов. квіти і фрукти) ножі для паперу і картону пінцет папір оксамитовий, гофрований, пакувальний	1 шт. 15 шт. 5 коробок 5 шт. 10 шт.
Для виставкових робіт: стенди, дерев'яні рамки, мотузка, цвяхи, шпильки, драпіровка, таблички	

ЛІТЕРАТУРА

1. Шинковская К.А. Войлок. Все способы валяния / К.А. Шинковская. - АСТ-Пресс Книга, 2011.
2. Кокарева Ия. Живописный войлок / Кокарева Ия. - АСТ-Пресс Книга, 2009. - 120 с.
3. www.felt-club.ru